

Slovo k povzbuzení na neděli 9. července 2023, na 14. neděli v mezidobí – A
Biblická čtení: Zach 9,9-10; Ž 145; Řím 8,9.11-13; Mt 11,25-30

Milé sestry, milí bratři,

zkusme zaměřit svou pozornost opět na úryvek z Matoušova **evangelia**, uvozený dnes prvním čtením z proroka Zachariáše.

Ježíš nejprve velebí svého Otce za to, že Boží «věci skryl před moudrými a chytrými a odhalil je maličkým». **Syn** zná Otce, je zjevením Otce, **maličkým**, kteří poznají Syna, se otevírá Boží svět. Všichni lidé jsou proto **pozváni** stát se těmito maličkými, poznat Krista, nechat se jím občerstvit a učit se od něj. To je **moudrost maličkých**, která může být v kontrastu s moudrostí moudrých tohoto světa. Jak slyšíme dnes v evangeliu a například čteme i ve známé pasáži Prvního listu Korintským svatého Pavla: «Kde jsou učenci, kde znalci, kde řečníci tohoto věku? Neučinil Bůh moudrost světa bláznovstvím? Protože svět svou moudrostí nepoznal Boha v jeho moudrém díle, zalíbilo se Bohu spasit ty, kdo věří, bláznovskou zvěstí... Neboť bláznovství Boží je moudřejší než lidé a slabost Boží je silnější než lidé».

Kristus je **moudrostí Boží**. «On (Kristus) se stal moudrostí od Boha, spravedlností, posvěcením a vykoupením» vyznává svatý Pavel. Moudrostí, která neneguje skutečnou lidskou moudrost, ale chce ji **kultivovat**. Někdy ji dokonce **předpokládá**, když je to lidská moudrost, jež člověka nakonec dovede k poznání Boha. Nicméně jindy to může být právě velká lidská **moudrost**, která nakonec Krista najít **zabrání**, zabrání člověku, aby se stal **Božím bláznem**, uvěřil-li, že lidská moudrost je už vším; tak se jeho moudrost stane vlastně pošetilostí, na což biblický kontrast maličkých a světsky moudrých nejspíš poukazuje.

Moudrost (řecky *sofia*, latinsky *sapientia*, hebrejsky *chokmá* či *másál*) je jednou z nejkrásnějších veličin. **Každý člověk** přeci nějak touží po moudrosti, anebo by aspoň měl. Moudrost opěvovala už stará **antická filozofie**, chápaje ji jako odraz moudrosti bohů a božího řádu v celém kosmu i lidské mysli. Ne nepodobně kladně o moudrosti uvažoval i **Starý Zákon**, zejména ve svých nejmladších knihách. **Moudrost** se stala se projevem, ba personifikací moudrosti Boží, jak čteme zvláště v knihách Přísloví, Moudrosti a Sirachovcově. Moudrost v biblickém vnímání je totiž také čímsi **Božím, preexistujícím** stvořenému světu, **živým, krásným, člověka žádoucím** a člověka **oblažujícím**. Člověku je dáno Boží moudrost **hledat** a nacházet u prahu svých domů a srdcí a mít na ní **podíl**. Boží moudrost se má stát nejvyšším pokladem člověka, neboť dá člověku rozeznat dobro a zlo a činí z lidí Boží přátele, uváděje je do Boží blízkosti. Jak už čteme ve Starém Zákoně.

Je-li biblický **Bůh Moudrostí** v plnosti, pak **Kristus** – jednorozený, ne stvořený ale zrozený Boží Syn – je jejím výronem a největším zjevením zároveň. **Nalezení Krista** je tudíž nalezením **Boží moudrosti**, jak říká on sám a jak o něm vyznává svatý Pavel a spolu s ním celé prvotní křesťanství. Kristovo «Učte se ode mne» je **učení se moudrosti Boží**, učení se sumě moudrosti zářící z **evangelia**, radostné zvěsti o Ježíšově životě, kříži a zmrtvýchvstání.

Učení se moudrosti od Krista je ovšem možné, jak je stále opakováno, na základě **živého vztahu** s ním. Ne samo poznání, ale **vztah s Kristem** – podle míry víry, jak je každému dána – má naději, že člověka, jehož srdce se mu otevře, dovede **ke skutečné moudrosti**, aspoň nějak, dle možností každého.

A co je touto **Boží moudrostí**? Ježíšův příklad, Ježíšův život, Ježíšův kříž, obsah evangelia. **Moudrost** je **víra v Krista** a z ní plynoucí **přesvědčení**, že veškerý krásný mravní **apel** evangelia k **bezpodmínečné lásce** je **správný**, že láska má vždy **smysl**, i kdyby si kdokoli i třeba celý svět říkal ve své moudrosti cokoli jiného. **Moudrost** do Boha je schopnost **rozlišovat**, co je v našem rozhodování více laskavé a co méně, co je dobré a co zlé, co druhým a světu prospívá a co jim škodí. Moudrost je touha volit vždy to **první**, a proto je vždy i **moudrostí kříže**. «Slovo o kříži je bláznovstvím těm, kdo jsou na cestě k záhubě; nám, kteří jdeme ke spáse, je mocí Boží» začal Pavel onu svou pasáž o moudrosti Kristově.

Je-li **moudrost**, kterou člověk může postupně nabýt vztahem s Pánem Ježíšem, v posledku **přesvědčením** o správnosti skutečné **lásky** a **nadějí** na **rozlišení**, jak se láska má v **konkrétní** situaci **projevit**, pak prvním projevem nabývání takové moudrosti je **pokora**. Jak nám nejen dnešní slovo Kristovo «učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem» říká, ale už staré Zachariášovo proroctví, že Mesiáš k člověku přijde «pokorný... na oslu, na oslátku, osličím mláděti», předpovídá.

Pokora (řecky *tapeinósis*, latinsky *humilitas*) znamená **bytí při zemi**, jak říká už její klasické názvosloví, je uznáním, že my všichni jsme **stvořenými lidmi** a že je nad námi **Bůh**, Dobro nejvyšší. Pokora je **opakem pýchy** (řecky *megaloforsyné*, latinsky *superbia*). Pokora je **předpokladem lásky**, protože «považuje druhého za přednějšího sebe», jak Pavel píše Filipánům. Pokora ví, že nejsme více než druzí lidé a už vůbec ne více než Bůh. Být pokorný znamená být **thenomní a heteronomní** a nikoli sebestředně a sobecky autonomní, a tak být paradoxně svobodný v lásce.

Že **přítomnost** či **nepřítomnost** skutečné a praktické **pokory** v našem životě je jedním ze znamení moudrosti či nemoudrosti, opravdovosti či falše našeho vztahu s Kristem, lásky či nelásky, naznačuje už to, že «**maličký**» je v Matoušově evangeliu označením pro Kristovy učedníky.

Moudrost, láska a pokora vedou **k pokoji a odpočinku**, ke skutečnému **sabatu**: «Naleznete pro své duše odpočinek» zaslubuje Pán Ježíš maličkým, kteří k němu přijdou. Pokoji v srdci i pokoj mezi lidmi.

Milé sestry, milí bratři, **co praktického** si tedy snad můžeme z dnešních čtení odnést?

Zprvė další **povzbuzení Krista**, vtělenou Boží moudrost **hledat**, hledat ho ve všech formách křesťanského duchovního života, mimo jiné i četbou **evangelia**.

Zadruhé **povzbuzení v přesvědčení**, že kýžená **moudrost**, která vzchází ze vztahu s Kristem, je a musí být v tomto světě vždy nějak **i moudrostí kříže**, ať kříž znamená cokoli, neboť je **moudrostí lásky**, přesvědčením, že skutečná láska je to největší a nejkrásnější a nejmoudřejší protože nejbožštější na světě.

Zatřetí že k lásce patří **pokora**.

A začtvrté že **moudrost, láska a pokora** nikdy nemohou zůstat jen teorií, nýbrž musí se stále více stávat **praxí**, chtějí-li být skutečné.

Kéž by nás naše **křesťanská víra** k moudrosti, lásce a pokoře vedla. I proto se nechávejme pozvat Pánem Ježíšem co nejčastěji... Aby se i v našem životě aspoň trochu začala naplňovat slova svatého Jakuba: «**Moudrost shůry** je především čistá, dále mírumilovná, ohleduplná, ochotná dát se přesvědčit, plná slitování a dobrého ovoce, bez předsudků a bez přetvářky. Ovoce spravedlnosti sklídí u Boha ti, kdo rozsévají pokoj».